

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M., a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: **V.B.**
bytem XX
zastoupen advokátem JUDr. Josefem Kopřivou,
sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1,

proti

žalovanému: **Policejní prezident, Policejní prezidium České republiky,**
sídlem Strojnická 27, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2017, č. j. PPR-7971-10/ČJ-2017-990131,

takto:

- I. Rozhodnutí policejního prezidenta ze dne 20. 9. 2017, č. j. PPR-7971-10/ČJ-2017-990131, se zrušuje pro nezákonnost a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Josefa Kopřivy.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo změněno rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Libereckého kraje ze dne 27. 1. 2017, č. j. KRPL-106006-39/ČJ-2016-1800OP, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas vykonanou bez splnění podmínek stanovených v ustanovení § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“) za období od roku 2013 do 31. 8. 2016. Změna výroku prvostupňového rozhodnutí spočívala v podrobnějším uvedení použité právní úpravy a ve výslovném uvedení námitky promlčení ve vztahu k období 1. 1. 2013 až 30. 6. 2013. Přes uvedenou změnu žalovaný ve shodě s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně žádost žalobce zamítl a výrokem II. rozhodl, že nepřiznává náhradu nákladů řízení podle § 177 odst. 2 zákona o služebním poměru.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, shrnul obsah odvolání a rovněž spisového materiálu, z něž vyplývá zejména to, že dne 24. 10. 2016 podal žalobce žádost o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas vykonanou v období od roku 2013 do 31. 8. 2016, v níž uvedl, že služba přesčas byla konána při bezpečnostních akcích při konání fotbalových zápasů, které byly plánovány s dlouhodobým předstihem. Vedoucí příslušník měl tudíž možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnosti při zápasech konána v rámci fondu základní doby služby, a nikoli jako služba přesčas. Služba přesčas byla nařizována také při zajišťování služby v uprchlickém táboře Bělá pod Bezdězem – Jezová. Žalobci byla předem rozvržena služba od 7.00 do 9.00 nebo 10.00 hodin druhého dne. Tento časový úsek se skládal ze směny ke splnění fondu základní doby služby (7.00 až 15.00), služby přesčas do limitu 150 hodin, za niž se neposkytuje náhradní volno, ani služební příjem za službu přesčas (15.00 až 22.00), a poté jako služba přesčas po nařízené služební pohotovosti, za niž byl poskytnut služební příjem. Způsob nařizování služby přesčas při bezpečnostních opatřeních (např. „Vánoce“, „Volby“, „Motogold“ apod.) probíhal tak, že jedno bezpečnostní opatření bylo „zaplacené“ další „nezaplacené“, případně byli ke službě přesčas vybráni příslušníci, kteří neměli odslouženo mnoho přesčasových hodin, a těm byla nařízena služba přesčas „neplacená“, a příslušníci, kteří měli více „neplacených“ hodin, měli službu přesčas zaplacenou. Již výše uvedený způsob nařizování služby přesčas zpochybňuje, že služba přesčas byla nařizována v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o

služebním poměru, tedy v důležitém zájmu služby. Žalobce v podané žádosti odkázal na související judikaturu správních soudů.

3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí dále poukázal na to, že dne 6. 9. 2017 bylo žalobci doručeno sdělení o uplatnění námítky promlčení za období od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2013 (byť v důsledku písařské chyby bylo jako konec období uvedeno 31. 7. 2013). Žalovaný k promlčení uplatněného nároku uvedl, že správní orgán prvního stupně uplatnil námitku promlčení neúčinně pouze v odůvodnění svého rozhodnutí a nedal žalobci možnost se k námitce promlčení vyjádřit. Z toho důvodu zpravil žalobce o uplatnění námítky promlčení sám žalovaný, přičemž žalobce se k námitce promlčení vyjádřil tak, že ji považuje za neúčinnou. Žalovaný vysvětlil, že dle § 207 odst. 2 zákona o služebním poměru činí promlčecí lhůta 3 roky. Vzhledem k uplatnění práva žalobcem dne 24. 10. 2016 a s ohledem na znění § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru je třeba období tří let nazpět rozšířit o tři měsíce. Proto bylo možno posoudit nároky žalobce od 1. 7. 2013. Žalobce měl možnost se s námitkou promlčení seznámit a reagovat na ni. Proto není v tomto případě příslušný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 95/2017 – 25.
4. Dle žalovaného je z vyčíslení přesčasových hodin za období od 1. 7. 2013 do 31. 8. 2016 zřejmé, že žalobci byl podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v předmětném období nařízen výkon služby přesčas v důležitém zájmu služby v celkovém rozsahu 403,5 hodiny, z toho v r. 2013 96 hodin, v r. 2014 132,5 hodiny, v r. 2015 157 hodin a v r. 2016 18 hodin. Z vyčíslení současně plyne, že žalobci byl v rozhodném období nařízen v době služební pohotovosti výkon služby přesčas, která byla proplacena, v rozsahu 91 hodin v r. 2013, 80 hodin v r. 2014, 144 hodin v r. 2015 a 8 hodin v r. 2016. Žalobci byl v rozhodném období nařízen výkon neproplacené služby přesčas v rozsahu 4 hodin v r. 2013, 50,5 hodiny v r. 2014, 12 hodin v r. 2015 a 9,5 hodiny v r. 2016. Při posuzování jednotlivých konkrétně nařízených hodin přesčas a odvolacích námitek vycházel žalovaný z judikatury Nejvyššího správního soudu. Od vyslovení právního názoru v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 – 28, učinilo vedení Policie ČR opatření k zajištění nařizování služby přesčas v souladu se zákonem a judikaturou. Služební funkcionář v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedl zcela konkrétní důvody nařízení služby přesčas žalobci, každou jednotlivou hodinu podrobně zdůvodnil, důkazy o těchto důvodech jsou založeny ve spisovém materiálu. Žalovaný poukázal na to, že v čl. 3 odst. 1 a 2 pokynu policejního prezidenta č. 241/2014 je určeno, že plánovač vytváří rozvrh doby služby; prvotní plán pro měsíc následující vytváří nejpozději k 25. dni v předchozím měsíci.
5. Žalovaný se dále konkrétně vyjádřil k jednotlivým odvolacím námitkám týkajícím se jednotlivých dnů a hodin v těchto dnech nařízené služby přesčas. Obdobně k jednotlivým dnům a hodinám přesčas směřují žalobcem uplatněné žalobní body, které budou soudem vypořádány níže. Žalovaný v závěru svého rozhodnutí konstatoval, že služební funkcionář postupoval v souladu s právní úpravou, žádosti žalobce vyhověno nebylo, a proto mu nebyla přiznána náhrada nákladů řízení.

II. Žaloba

6. Žalobce v podané žalobě nejprve zrekapituloval obsah jím podané žádosti o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas, obsah prvostupňového rozhodnutí služebního funkcionáře, odvolání a obsah napadeného rozhodnutí žalovaného. Uvedl, že namítá nesprávný postup vedoucích příslušníků při nařizování služby přesčas, kteří neprávě posoudili službu přesčas konanou při služební pohotovosti a nesprávně rozvrhli dobu služby příslušníků, čímž vyvolali potřebu služby přesčas na vrub příslušníků v předem předvídatelných případech.
7. K části napadeného rozhodnutí týkající se práce přesčas v r. 2013 žalobce uvedl, že argumentaci žalovaného ke službě přesčas dne 29. 7. 2013 považuje za zmatečnou. Zákon o služebním poměru neobsahuje pojmy „zafixování měsíčního plánu směn“ a „mimořádná událost“. Naopak v § 53 odst. 1 umožňuje provést změnu rozvržení doby služby zpravidla nejpozději 3 dny před nástupem do služby. Pojem „zpravidla“ je obecně vykládán tak, že ve výjimečných případech se změna rozvržení oznámí příslušníkovi nejpozději v den předcházející nástupu služby. Nelze seznat, jak žalovaný dospěl k závěru, že „z těchto podkladů je patrné, že odvolateli mohla být služba přesčas na tyto dny nařízena nejdříve dne 22. 7. 2013, jedná se tedy o situaci, již nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, a navíc se jednalo o předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho plánované směny.“
8. Služba přesčas může být dle žalobce nařízena kdykoli, dokonce i příslušníkovi, který není v daný okamžik ve službě. Ke změně rozvržení nepochybně došlo, když žalobce měl původně dne 28. 7. 2013 konat službu od 7.00 do 19.00 hodin a ve skutečnosti měl již od 16.00 služební pohotovost. Žalobce v tomto případě nijak nezpochybňoval potřebu výkonu služby přesčas, ale to, že mu nebyl poskytnut služební příjem za službu přesčas, a to v rozporu s dikcí § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru. Služba přesčas byla žalobci nařízena v době služební pohotovosti. Služební pohotovost tudíž neskončila ve 24.00 hod, ale ve chvíli, kdy se pohotovost změnila ve výkon služby. Služební funkcionář uvedl, že žalobci byla nařízena služba přesčas v době od 00.00 do 01.00 hodin, což neodpovídá skutečnosti, neboť žalobci byl nařízen výkon služby přesčas od 17.00, aniž by bylo předem známo, kdy bude služba přesčas ukončena. Při takovémto výkladu by stačilo vždy nařídit pouze 1 hodinu služební pohotovosti, a jakkoli dlouhou další službu přesčas považovat za službu neplacenou.
9. Žalobci byla dne 3. 9. 2013 stanovena směna v rozsahu 5,5 hodiny. Žalobce však nesouhlasí s názorem žalovaného, že je zřejmé, že stanovením směny v rozsahu 5,5 hodiny byl korigován rozsah základní doby služby v týdnu. Na eskortu mohl být vyslán příslušník, u něhož nebyla potřeba dobu služby korigovat. Dne 3. 10. 2013 byla žalobci nařízena služba přesčas v rozsahu 1 hodiny poté, kdy skončila jeho směna, při níž byl jako příslušník pořádkové jednotky povolán k plnění úkolů

souvisících s fotbalovým zápasem. Zápas započal v 19.00 hodin, a bylo proto předem zřejmé, že původně stanovená směna nemůže skončit ve 21.30, tedy půl hodiny po skončení zápasu. Žalobci měla být stanovena směna v rozsahu, v němž se běžně předpokládá ukončení bezpečnostního opatření, neboť situaci bylo možno předvídat.

10. K přesčasovým hodinám odslouženým v r. 2014 žalobce uvedl, že žalovaný nereagoval na námitku, že již počet odsloužených hodin přesčas v rozsahu 181 hodin v kalendářním roce 2014 potvrzuje, že nařizování služby přesčas nebylo nijak výjimečným. Dne 29. 1. 2014 byla žalobci nařízena služba přesčas v rozsahu 1 hodiny. Směna byla v uvedený den plánována od 19.00 hodin, žalobci však byl nařízen nástup na směnu již v 18.00 hodin. Bezpečnostní akce, jejímž konáním bylo nařízení služby přesčas odůvodněno, však byla vyhlášena již 10. 1. 2014. Vedoucí příslušník měl tedy dostatek času na to, aby hodinu služby přesčas zahrnul do fondu základní doby služby. Dne 2. 2. 2014 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 2 hodin po skončení předem stanovené jedenáctihodinové směny z důvodu dokončení bezpečnostního opatření v rámci konání rizikového rockového koncertu. I v tomto případě musel vedoucí příslušník předem vědět, že ukončení bezpečnostního opatření již v 01.00 je zcela nereálné, a měl zahrnout dobu 2 hodin do fondu základní doby služby. Rozkaz k zajištění veřejného pořádku v souvislosti s koncertem byl vydán již dne 29. 1. 2014. Dle žalobce je špatný „odhad“ doby trvání bezpečnostních akcí vždy v neprospěch příslušníků.
11. Dne 4. 5. 2014 byla žalobci, v době jeho nepřetržitého odpočinku, nařízena služba přesčas v rozsahu 6 hodin k zajištění bezpečnostní akce v rámci rizikového fotbalového zápasu. Vedoucí příslušník měl možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnosti při zápasech konána v rámci fondu základní doby služby, a nikoli jako služba přesčas. Rozkaz ohledně předmětné bezpečnostní akce vydal služební funkcionář již 2. 5. 2014. Dne 31. 5. 2014 byla žalobci, v době nepřetržitého odpočinku, nařízena služba přesčas v rozsahu 11 hodin k zajištění bezpečnostního opatření v rámci srazu motorkářů v Doksech. Také v tomto případě měl vedoucí příslušník možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnosti konána v rámci fondu základní doby služby, a nikoli jako služba přesčas, neboť sraz motorkářů byl znám v dostatečném předstihu. Žalobce, stejně jako v předchozích případech, nesouhlasí s nemožností změnit předem zafixovaný plán. Dne 2. 8. 2014 byla žalobci, v době nepřetržitého odpočinku v týdnu, nařízena služba přesčas v rozsahu 10 hodin k zajištění bezpečnostních opatření, jež byla rovněž známa předem, a vedoucí příslušník tak měl možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnostních opatření konána v rámci fondu základní doby služby. Situace ohledně exponovaného letního období dovolených a letních prázdnin se každoročně opakuje, a není proto možno ji považovat za výjimečnou. Bezpečnostní opatření ostatně vyhlásil vedoucí územního odboru Česká Lípa již dne 26. 5. 2014.

12. Pokud jde o přesčasové hodiny odsloužené žalobcem v r. 2015, ani v tomto případě žalobce vzhledem k rozsahu služby nepovažuje nařizování služby přesčas za výjimečné. Dne 21. 2. 2015 byla plánována směna žalobce od 7.00 do 19.00 hodin a současně mu byla předem naplánována služba přesčas od 19.00 do 22.00 hodin k zajištění bezpečnostní akce v rámci rizikového fotbalového zápasu, přestože vedoucí příslušník měl možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnosti při zápasu konána v rámci fondu základní doby služby. Služební funkcionář se při plánování bezpečnostní akce opět spletl v neprospěch příslušníků. Dne 28. 2. 2015, kdy byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 1 hodiny po skončení předem stanovené osmihodinové směny (10.00 až 18.00) z důvodu dokončení bezpečnostního opatření v rámci konání rizikového fotbalového zápasu, musel vedoucí příslušník předem vědět, že ukončení bezpečnostního opatření již v 18.00 je nereálné, a zahrnout dobu 1 hodiny do fondu základní doby služby. Shodnou argumentaci žalovaný použil i v případě námitky žalobce, že dne 22. 10. 2015 měl plánovanou směnu od 6.00 do 13.30 a současně mu byla nařízena služba přesčas v rozsahu 1,5 hodiny, a to od 04.30 do 06.00. Odůvodnění, že to vyžadovala bezpečnostní situace v souvislosti s bezpečnostním opatřením v rámci konání rizikového fotbalového zápasu, nelze dle žalobce akceptovat, když bezpečnostní opatření bylo vyhlášeno již 20. 10. 2015.
13. K práci přesčas v r. 2016 žalobce uvedl, že dne 17. 3. 2016 mu byla plánována směna od 7.00 do 18.00 hodin a současně mu byla naplánována služba přesčas od 18.00 do 22.00 hodin k zajištění bezpečnostní akce v rámci rizikového hokejového zápasu. Vedoucí příslušník měl možnost rozvrhnout dobu služby tak, aby byla služba k zajištění bezpečnosti při zápasu konána v rámci fondu základní doby služby, a nikoli jako služba přesčas. Žalovaný pominul možnost operativně změnit rozvržení doby služby.
14. V závěru žaloby žalobce vyjadřuje nesouhlas s postojem žalovaného týkajícím se otázky promlčení. Námitka promlčení dle žalobce nebyla vyslovena v nalézacím řízení a výslovně nebyla zmíněna ani v rozhodnutí služebního funkcionáře. V odvolacím řízení byla uplatněna neúčinně. K tomu žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 95/2017-25. Vznesení námitky promlčení ze strany služebního funkcionáře je nepochybně projevem jeho vůle, který se dotýká práv účastníka řízení, a proto je nutno o ní vést řízení a vydat o ní rozhodnutí. Námitka promlčení měla být obsažena ve výroku rozhodnutí služebního funkcionáře. Námitku promlčení nebylo možno uplatnit v průběhu odvolacího řízení pouhým oznámením předsedy poradní komise odvolacího orgánu.

III. Vyjádření žalovaného

15. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že je třeba zkoumat, zda situace, které vedly k nařízení služby přesčas, mohl vedoucí příslušník předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny dle § 53 zákona o služebním poměru. Žalovaný poukázal na čl. 3 odst. 1 a 2 pokynu policejního prezidenta č. 241/2014, podle něž je plán služeb pro následující měsíc vytvářen nejpozději k 25. dni

v předcházejícím měsíci. Jakoukoli následnou změnu plánu služeb je třeba považovat za mimořádnou situaci, pro kterou lze nařídít výkon služby přesčas v důležitém zájmu služby. Žalobce byl jako člen pořádkové jednotky speciálně vycvičen pro splnění úkolů vyžadujících kvalifikaci, kterou disponují jen vybraní policisté. Není pravdou, že by žalobce v r. 2014 odsloužil 181 hodin přesčas. Žalovaný se dále blíže vyjádřil k námitkám žalobce vůči důvodům nařízení služby přesčas v konkrétních dnech. Přitom zejména odkázal na odůvodnění prvostupňového i žalobou napadeného rozhodnutí a opakovaně poukázal na nepředvídatelnost situací, které v jednotlivých případech vedly k nařízení služby přesčas, a na to, že okolnosti vyvstálé až po zpracování plánu služeb na následující měsíc nebylo možno v tomto plánu zohlednit. K problematice námítky promlčení žalovaný uvedl, že s ohledem na judikaturu správních soudů bylo třeba, aby se žalobce o námitce promlčení dozvěděl a mohl k ní vyjádřit své stanovisko. Žalovaný považuje námitku promlčení za řádně uplatněnou, o promlčení části nároku se žalobce dozvěděl již v době doručení prvoinstančního rozhodnutí, explicitně pak byla námitka vznesena dne 6. 9. 2017. Žalobce se s ní seznámil a mohl na ni reagovat.

IV.Replika žalobce

16. Žalobce v podané replice vyjádřil nesouhlas s právním náhledem žalovaného ohledně zákonnosti nařizování služby přesčas. Zákon o služebním poměru dle něj umožňuje pružnou reakci na změněnou bezpečnostní situaci. Ve většině případů týkajících se žalobce však vedoucí příslušníci věděli o potřebě nařízení služby ve větším rozsahu předem. Změny předem zpracovaného plánu služeb jsou zcela běžné. Fixace měsíčního plánu služeb negeneruje důležitý zájem služby, který je podmínkou pro nařízení služby přesčas. Speciální výcvik žalobce nemůže namítaný způsob nařizování služby přesčas obhájit. Dne 29. 7. 2013 nebylo důvodu zpětně prodlužovat služební pohotovost, protože i nadále docházelo k výkonu služby přesčas. Ke dni 3. 9. 2013 žalobce doplnil, že jestliže je na služebně policejní cela zřízena, je samozřejmé, že se v ní může nacházet osoba, kterou je nutno střežit. O kvalifikovaném přístupu vedoucích příslušníků nesvědčí, pokud neexistuje předpokládaná doba skončení bezpečností akce. I instruktáž je možno zahrnout do základní doby služby.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
18. Podle § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), ve znění účinném do 31. 12. 2017, lze příslušníkovi v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Podle odstavce 2 tohoto

ustanovení, jestliže bude vyhlášen krizový stav podle zvláštního právního předpisu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, lze příslušníkovi nařídit po dobu krizového stavu anebo po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 1. Podle třetího odstavce téhož ustanovení se za službu přesčas podle odstavců 1 a 2 považuje služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn. U příslušníka s kratší dobou služby v týdnu se za službu přesčas nepovažuje služba, která nepřesahuje základní dobu služby v týdnu.

19. Podle § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru se za důležitý zájem služby považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.
20. Podle § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru, ve znění účinném do 31. 12. 2017, má příslušník nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.
21. Podle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru, ve znění účinném do 31. 12. 2017, je příslušníkovi stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Ve služebním příjmu ředitele bezpečnostního sboru a jeho zástupce je přihlédnuto k veškeré službě přesčas.
22. Podle § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na služební příjem za výkon služby v době služební pohotovosti. Odměna za služební pohotovost mu v takovém případě nenáleží.
23. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru se právo promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlédne jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.
24. Podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru činí lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky, není-li stanoveno jinak.
25. Podstata řízení spočívá v posouzení, zda v jednotlivých namítaných případech byla žalobci služba přesčas nařízena za podmínek § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Pakliže by tomu tak nebylo, měl by žalobce na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru nárok na náhradní volno, případně na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, i za každou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, kterou vykonal v rozporu se zákonem. Tento závěr v minulosti dovodila judikatura správních soudů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.

5. 2013,
č. j. 4 Ads 11/2013-41).

26. Z § 54 zákona o služebním poměru, jakož i z existující judikatury zabývající se výkladem tohoto ustanovení (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010-28), plyne, že podmínkou nařízení služby přesčas je důležitý zájem služby, jakož i z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, odůvodnění přijetí tohoto opatření a maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popřípadě vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu.
27. Žalobce namítá nezákonnost konkrétních přesčasových hodin nařízených mu v letech 2013 – 2016. Z obsahu spisového materiálu, konkrétně z měsíčních výkazů výkonu služby a přehledu přesčasů, plyne, že veškeré soudem přezkoumávané přesčasové hodiny byly žalobci nařízeny v limitu 150 hodin v daném kalendářním roce. Žalobce ostatně vykonal více než 150 přesčasových hodin pouze v r. 2015 (157 hodin), kdy limit 150 hodin překonal v prosinci uvedeného roku. Prosincové přesčasy v r. 2015 však podanou žalobou nenapadl, patrně proto, že byly odslouženy po nařízené služební pohotovosti, a tedy i zaplacený v souladu s § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru. Uváděl-li žalobce, že v r. 2014 odsloužil 181 přesčasových hodin, dospěl k tomuto číslu patrně chybným součtem 50,5 hodiny neplacených přesčasů v r. 2014 a 130,5 hodiny přesčasů v r. 2014 celkem, jak tyto údaje uváděl služební funkcionář v prvostupňovém rozhodnutí. Zmíněných 130,5 hodiny celkem však v sobě zahrnuje oněch 50,5 hodiny neplacených přesčasů, a tyto údaje proto nelze sčítat. V r. 2014 tedy žalobce více než 150 přesčasových hodin neodsloužil.
28. Z pouhého celkového počtu přesčasových hodin odsloužených žalobcem v konkrétním kalendářním roce pak nelze bez dalšího usuzovat na to, že služba přesčas nebyla žalobci nařizována výjimečně. Požadavek výjimečnosti nařizování služby přesčas lze dovodit z § 54 zákona o služebním poměru, jenž současně zakotvuje, že za podmínek odstavce 1 lze nařídit službu přesčas až do 150 hodin za rok a za podmínek odstavce 2 lze nařídit službu přesčas i nad rámec tohoto limitu. Výjimečnost nařízení služby přesčas je třeba posuzovat na základě konkrétních okolností každého jednotlivého případu nařízení služby přesčas společně s vyhodnocením toho, zda byl za dané situace dán důležitý zájem služby. Samotný celkový počet přesčasových hodin odsloužených v konkrétním kalendářním roce pohybuje se poblíž zákonné hranice 150 hodin automaticky nezakládá nesplnění předpokladu výjimečnosti služby přesčas.
29. Z měsíčních výkazů výkonu služby dále vyplývá, že vedoucí příslušník v případech nařízení služby přesčas žalobci stručně vymezoval důvody takového postupu. Dostál tak požadavku na alespoň rámcové písemné odůvodnění nařízení služby přesčas (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads

11/2013-41). Zbývá tedy posoudit, zda byla služba přesčas v jednotlivých případech nařízena výjimečně v důležitém zájmu služby.

30. Dne 28. 7. 2013 sloužil žalobce z důvodu bezpečnostní akce konané v souvislosti s rizikovým fotbalovým zápasem placený přesčas po nařízené služební pohotovosti od 17.00 do 24.00 hodin. Následně mu byl po vyhodnocení momentální bezpečnostní situace nařízen neplacený přesčas od 00.00 do 01.00 hodin (již 29. 7. 2013). Ze skutečnosti, že žalobci byla na den 28. 7. 2013 nařízena od 16.00 do 24.00 hodin služební pohotovost, která byla následně od 17.00 hodin přeměněna ve výkon služby přesčas, je patrné, že vedoucí příslušník předem předpokládal možnou potřebu účasti žalobce na bezpečnostní akci související s fotbalovým utkáním. Výkon služby přesčas kopírující až do 24.00 hodin nařízenou služební pohotovost byl žalobci proplacen v souladu s § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru. Předmětem žaloby je tak pouze následná jedna hodina od 00.00 do 01.00 dne 29. 7. 2013. Za situace, kdy dle plánu policejní akce začínal předmětný fotbalový zápas od 20.15 hodin, nejví se soudu původní předpoklad vedoucího příslušníka ohledně ukončení služby žalobce ve 24.00 hodin nikterak nereálný, neboť ukončení fotbalového utkání lze předpokládat do dvou hodin od jeho počátku. Následně pak nepochybně záleží na momentální situaci. Pokud se v průběhu akce ukázalo, že bezpečnostní situace vyžaduje setrvání žalobce ve službě o hodinu déle, tedy až do 01.00 následujícího dne, jedná se dle názoru soudu o názorný příklad nařízení služby přesčas v souladu se zákonem. Aktuální vývoj a průběh bezpečnostní akce totiž nebylo možno předem přesně předvídat, a bylo tak na uvážení vedoucího příslušníka, zda je třeba žalobci nařídit službu přesčas, či zda toho vzhledem k okolnostem není zapotřebí. Služební pohotovost i placená služba přesčas byly v předmětný den pro účely zajištění bezpečnostní akce efektivně využity. Samotné vyhlášení bezpečnostní akce nepovažuje soud za důvod pro přepracování měsíčního plánu služeb, jak bude rozvedeno dále.
31. Nedůvodná je žalobní námitka, že pokud žalobce sloužil od 17.00 do 24.00 placený přesčas z důvodu služební pohotovosti předem nařízené na tuto dobu, je třeba žalobci rovněž proplatit následnou hodinu přesčas od 00.00 do 01.00. Soud se zde ztotožňuje se závěrem žalovaného, že služební pohotovost se vždy nařizuje předem, a to na dobu, kdy je dán předpoklad výkonu služby přesčas. Pouze služba přesčas vykonaná v době předem nařízené služební pohotovosti je proplácena v souladu s § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru, který právě tyto situace speciálně upravuje. Hodinu služby přesčas, třeba i navazující, avšak vykonanou nikoli v době předem nařízené služební pohotovosti, nelze dle § 126 odst. 3 zákona o služebním poměru proplatit, neboť toto ustanovení se na takový výkon služby přesčas nevztahuje. Pakliže žalobce spekuloval, že v takovém případě by stačilo nařídit služební pohotovost na jednu hodinu a následně příslušníkům nařizovat neplacené přesčasy, soud uvádí, že z postupu vedoucího příslušníka, který žalobci nařídil v souvislosti s bezpečnostní akcí služební pohotovost v délce osmi hodin, je zřejmé, že vůči žalobci takto účelově postupováno nebylo. Námitka nezákonnosti služby přesčas dne 29. 7. 2013 je tedy nedůvodná, když služba přesčas byla nařízena za splnění předpokladu výjimečnosti a důležitého zájmu služby.

32. Dne 3. 9. 2013 byla žalobci stanovena směna v délce 5,5 hodiny od 07.00 do 13.00 hodin

a nařízena neplacená služba přesčas od 13.00 do 15.00 hodin. K nařízení služby přesčas došlo z důvodu potřeby vykonat eskortu podezřelého s násilnickými sklony, rozhodnutí o eskortě bylo vydáno taktéž dne 3. 9. 2013. Pokud se žalobce podivuje, proč mu byla na zmíněný den nařízena směna v délce pouze 5,5 hodiny, je třeba konstatovat, že žalobci jako příslušníku policie nepřislušelo osobovat si právo rozhodnout, jak dlouhou směnu bude mít který den. Základní doba služby příslušníka činí dle § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru 37,5 hodiny týdně. Při nerovnoměrném rozvržení má příslušník někdy delší, jindy kratší službu tak, aby nebyl překročen počet hodin připadající na základní dobu služby. Pokud byla v daném případě zadržena podezřelá osoba, přičemž vyvstala aktuální potřeba tuto osobu eskortovat, byl dle názoru soudu výjimečně dán důležitý zájem služby, když momentálně bylo zapotřebí takový úkol splnit, aniž s ním bylo možno počítat na konci předešlého měsíce při plánování směn na září 2013. Pokud se žalobce domnívá, že na eskortu mohl být vyslán jiný příslušník, jedná se o nepodloženou úvahu. Bylo v kompetenci vedoucího příslušníka uvážit, k plnění jakých úkolů je aktuálně třeba jednotlivých příslušníků, a rozhodnout o eventuálním nařízení služby přesčas žalobci, pokud toho k eskortě bylo dle jeho názoru zapotřebí. Námitky vztažené ke dni 3. 9. 2013 proto nejsou důvodné.

33. Dne 3. 10. 2013 vykonal žalobce směnu od 14.00 do 21.30 hodin a následnou neplacenou službu přesčas od 21.30 do 22.30 hodin, a to z důvodu bezpečnostní akce realizované v souvislosti s fotbalovým utkáním Evropské ligy v Liberci. Bezpečnostní akce byla nařízena rozkazem ze dne 1. 10. 2013. Žalobci byla původně na tento den plánována služba od 16.00 do 23.30 hodin. Délka naplánované služby zůstala zachována, nicméně za účelem splnění rozkazu a plánu akce ze dne 1. 10. 2013 byl počátek a konec služby žalobce posunut o dvě hodiny. Vzhledem k tomu, že dle rozkazu a plánu akce byla bezpečnostní akce vyhlášena již od 15.30 a konkrétně žalobce se měl od 16.00 jako člen pořádkové jednotky zúčastnit instruktáže v Liberci, přičemž sám byl policistou územního odboru Česká Lípa, je zjevné, že posunutí směny o dvě hodiny oproti plánu bylo v daném případě nezbytnou podmínkou naplnění plánu akce. Žalobce se totiž nejprve musel přesunout z České Lípy do Liberce, aby se zde mohl od 16.00 zúčastnit zmíněné porady

a následně vykonávat přidělené úkoly v souvislosti s fotbalovým utkáním. Směna proto nebyla přesunuta z důvodu libovůle vedoucího příslušníka, nýbrž z důvodu jejího efektivního využití pro účely bezpečnostní akce. Lze říci, že pokud by měla být směna vykonána v původně plánované době, musela by být služba přesčas nařízena před jejím počátkem, neboť jinak by nebylo možno rozkaz s využitím žalobce, jakožto člena pořádkové jednotky, splnit.

34. Pokud má žalobce za to, že plán služeb měl být vzhledem k chystané bezpečnostní akci podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru přepracován, a měla mu tak být na předem stanovená delší základní doba služby bez nařízení služby přesčas, soud připomíná, že plán služeb je vytvářen s měsíčním předstihem, a to pro všechny

příslušníky v daném útvaru. Pakliže by byl služební funkcionář nucen v každém neočekávaném případě potřeby výkonu služby, který nastal po zafixování měsíčního plánu, měnit harmonogram služeb, musel by přepracovat směny všem příslušníkům, a to tak aby na sebe služby příslušníků v potřebném rozsahu navazovaly, a byl tak zajištěn řádný výkon činnosti policie. K takovému přepracování by pak mohlo docházet i několikrát za měsíc. Nejenže by takový postup byl značně administrativně náročný, ale současně by přinášel nejistotu příslušníků ohledně doby výkonu jejich služby. Skutečnost, že § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru připouští změnu rozvržení doby služby, nemá být dle názoru soudu vykládána tak, jak v žalobě naznačuje žalobce, totiž, že ve všech případech, kdy je alespoň s několikadenním předstihem známa potřeba výkonu služby nad rámec naplánovaných směn, je třeba provést přepracování plánu a nelze nařít výkon služby přesčas.

35. Vyhlášení bezpečnostní akce, její konkrétní plán a počet příslušníků do ní zapojených odvisí od konkrétních aktuálních poznatků policie např. o počtu a povaze fanoušků, jejichž příjezd je očekáván, ale i o dalších bezpečnostních rizicích v dané lokalitě. Je zřejmé, že kapacity policie nelze zcela vyčerpat pouze za účelem zabezpečení fotbalového utkání či jiné obdobné bezpečnostní akce. Je totiž třeba zajistit i další běžný chod policie a její schopnost plnit povinnosti dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Z tohoto pohledu je pochopitelná praxe policie, kdy jednotlivé rozkazy týkající se bezpečnostních akcí např. v souvislosti s fotbalovým utkáním jsou s ohledem na aktuálnost poznatků vydávány pouze v řádu dní před započítáním samotné akce. Pakliže se tak stane po zafixování měsíčního plánu, není to, jak bylo uvedeno výše, samo o sobě důvodem pro změnu plánu. Jestliže byla v daném případě pro účely bezpečnostní akce využita základní doba služby žalobce a pouze pro řádné dokončení akce byla nařízena jedna hodina služby přesčas, jednalo se o výjimečné nařízení služby přesčas, a to v důležitém zájmu služby. Námitka žalobce vztahující se ke dni 3. 10. 2013 proto není důvodná. Skutečnost, že žalobce měl v souvislosti se službou v pořádkové jednotce právo na zvláštní příplatek 500 Kč, není dle názoru soudu pro posouzení zákonnosti nařízené služby přesčas rozhodná.
36. Dne 29. 1. 2014 byla žalobci nařízena služba přesčas od 18.00 do 19.00 hodin a na ni od 19.00 do 24.00 navazovala služba původně naplánovaná. K nařízení služby přesčas došlo z důvodu potřeby posílení plánované služby s ohledem na opatření ze dne 10. 1. 2014 ke zvýšenému nápadu a nízké objasněnosti trestné činnosti na teritoriu Obvodního oddělení policie Nový Bor. Z tohoto opatření plyne přechodná nutnost posílení kontrol podezřelých osob, vozidel apod. z důvodu negativního vývoje nápadu v dané lokalitě. Vzhledem k tomu, že se z povahy věci jednalo o opatření dočasné, jímž mělo být reagováno na mimořádnou situaci, která v předmětné oblasti vznikla, lze nařízení jedné hodiny služby přesčas z důvodu popsání v opatření považovat za výjimečné a souladné s důležitým zájmem služby. Marginální odchylka od původního plánu služeb v rozsahu jedné hodiny nebyla důvodem pro přepracování tohoto plánu. K tomu soud odkazuje na výše uvedenou argumentaci týkající se změn měsíčního plánu služeb.

37. Ve dnech 1. až 2. 2. 2014 žalobce vykonal směnu od 14.00 do 01.00 hodin. Následně mu byl od 01.00 do 03.00 nařízen neplacený přesčas, a to v souvislosti s konáním koncertu v Liberci od 20.30 hodin. Vedoucí příslušník tedy stanovil žalobci na dobu koncertu řádnou směnu až do 01.00 hodin, z čehož nelze usuzovat na záměrné stanovení příliš krátké směny s následným nezákonným nařízením služby přesčas. Žalobci byla směna stanovena v odpovídajícím rozsahu, a následně záleželo na momentálním stavu a vývoji bezpečnostní situace, který nebylo možno předem při stanovení směn předvídat. Bylo tak na uvážení vedoucího příslušníka, zda je třeba žalobci nařídit službu přesčas, či zda toho vzhledem k okolnostem zapotřebí není. Pakliže vedoucí příslušník dospěl k závěru, že situace vyžaduje další přítomnosti žalobce, byla mu dne 2. 2. 2014 služba přesčas nařízena za splnění předpokladu výjimečnosti a důležitého zájmu služby.
38. Dne 4. 5. 2014 byla žalobci nařízena služba přesčas od 15.00 do 21.00 hodin z důvodu policejní akce vyhlášené na tento den od 16.30 hodin v souvislosti s rizikovým fotbalovým zápasem české nejvyšší soutěže. Rozkaz o akci byl vydán dne 2. 5. 2014. Žalobce dle měsíčního plánu služeb neměl na předmětnou dobu plánovanu službu, proto mu byla za účelem zajištění jeho účasti na policejní akci nařízena služba přesčas, a to v minimálním nezbytném rozsahu potřebném pro splnění rozkazu. I v tomto případě lze odkázat na výše uvedenou argumentaci stran toho, že ani v případě fotbalového zápasu, jehož termín byl předem znám, nelze očekávat vyhlášení policejní akce s výrazným časovým předstihem tak, aby takováto akce mohla být reflektována již při zpracovávání měsíčního plánu služeb. Plán policejní akce totiž musí vycházet z aktuálních poznatků a rizik. Na policejní bezpečnostní akci vyhlášenou dva dny před uskutečněním fotbalového utkání je pak třeba pohlížet jako na mimořádnou událost, která je důvodem pro nařízení služby přesčas v den akce, aby tak byl naplněn zájem na včasném a kvalitním plnění úkolů policejního sboru. Naopak není v takovém případě třeba přepracovávat měsíční plán služeb (srov. odst. 34 odůvodnění tohoto rozhodnutí), když po žalobci lze požadovat, aby v oproti plánu mimořádně nastalé situaci vykonal službu přesčas, aniž by bylo současně narušeno naplánované fungování policejního sboru v následujících dnech či týdnech.
39. Ve dnech 31. 5. až 1. 6. 2014 byla žalobci nařízena služba přesčas v rozsahu 11 hodin od 19.00 do 7.00 hodin z důvodu bezpečnostního opatření přijatého dne 29. 5. 2014 v souvislosti s konáním srazu motorkářů v Doksech. Soud se i v tomto případě ztotožňuje s názorem žalovaného, že služba přesčas byla nařízena výjimečně v důležitém zájmu služby. Z obsahu spisového materiálu (č. l. 456) je patrné, že konání srazu motorkářů sice bylo policii známo alespoň v řádu dnů předem, nicméně patrně nikoli výrazně dříve. S větším časovým předstihem pak jistě nemohl být znám počet motorkářů či jiných návštěvníků, kteří se akce zúčastní, a ovlivní tak bezpečnostní situaci na místě. Vzhledem k tomu, že žalobce po zafixování služeb na předmětné období neměl v těchto hodinách plánovanu službu a zároveň bylo třeba posílit dohled nad bezpečností v dané lokalitě, byla účast žalobce zajištěna v důležitém zájmu služby. Z důvodů již shora uvedených soud

nemá za to, že vzniklá mimořádná situace měla být řešena přepracováním plánu služeb.

40. Ke službě přesčas nařízené žalobci ve dnech 24. až 25. 7. 2014, již se napadené rozhodnutí rovněž zabývá, žalobce žádných námitek neměl, proto jí soud svou pozornost nevěnuje.
41. Ve dnech 2. až 3. 8. 2014 byla žalobci v době, kdy neměl plánovanou směnu, nařízena služba přesčas v rozsahu 10 hodin od 22.00 do 9.00 hodin. Důvodem tohoto postupu bylo posílení výkonu služby v Doksech realizované na podkladě nařízeného bezpečnostního opatření k pozitivnímu ovlivnění nepříznivé bezpečnostní situace, které vyhlásil vedoucí územního odboru Česká Lípa dne 26. 5. 2014 na období od 30. 5. do 30. 9. 2014. Dle žalovaného byla služba přesčas nařízena po vyhodnocení aktuální bezpečnostní situace, kterou nebylo možno předvídat. Soud se však se závěrem o zákonnosti takto nařízené služby přesčas neztotožňuje.
42. Zvýšená koncentrace osob v letním období v Doksech, jakožto oblíbené turistické lokality, a s ní spojené zvýšené riziko páčání přestupkové a trestné činnosti je skutečností periodicky se opakující. O tom ostatně svědčí již to, že vedoucí územního odboru Česká Lípa vyhlásil již v květnu 2014 zmíněné bezpečnostní opatření, jímž takovou situaci předvídal. Ze spisového materiálu, zejména instruktáže č. 127070 a na ni navazujících dokumentů, plyne, že úkolem žalobce v době služby přesčas byla zejména ostraha objektů či dohled a kontrola dodržování pravidel silničního provozu ze strany řidičů. Soud konstatuje, že uvedené činnosti jsou pravidelnou součástí práce policie a jejich příslušníků. Ze spisového materiálu přitom, na rozdíl od jiných bezpečnostních akcí řešených v tomto řízení, neplyne jakékoli konkrétní akutní zhoršení bezpečnostní situace právě ve dnech 2. a 3. 8. 2014. Pakliže žalobce nebyl povolán do služby např. z důvodu neočekávaně nastalé mimořádné události, která by vyžadovala operativní zapojení většího počtu příslušníků, ale byl naopak povolán ke zcela standardnímu výkonu služby, nebyla mu služba přesčas nařízena v důležitém zájmu služby, který je dán pouze ve výjimečných a mimořádných případech. Situaci, kdy je v dané lokalitě každoročně po dobu několika měsíců zvýšené riziko deliktního jednání, nelze považovat za mimořádnou či pro policii překvapivou. V tomto případě proto soud dospěl k závěru, že služba přesčas byla žalobci nařízena v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, když pro nařízení služby přesčas nebyl dán důležitý zájem služby.
43. Dne 21. 2. 2015 vykonal žalobce směnu od 11.00 do 19.00 hodin a následnou neplacenou službu přesčas od 19.00 do 22.00 hodin, a to z důvodu bezpečnostní akce realizované v souvislosti s fotbalovým utkáním české nejvyšší soutěže. Bezpečnostní akce byla nařízena rozkazem ze dne 19. 2. 2015. Žalobci byla původně na tento den plánována služba od 15.00 do 23.00 hodin. Délka naplánované služby zůstala zachována, nicméně za účelem splnění rozkazu a plánu akce ze dne 19. 2. 2015 byl počátek a konec služby žalobce posunut o čtyři hodiny. Bezpečnostní akce byla na den 21. 2. 2015 vyhlášena od 9.30 hodin, samotné fotbalové utkání začínalo

v 17.00 hodin, přičemž žalobce musel být dle plánu akce nejpozději ve 14.00 hodin účasten instruktáže v Liberci. K posunutí směny oproti plánu tedy i v tomto případě došlo z důvodu jejího efektivního využití pro účely bezpečnostní akce. Pokud by měla být směna vykonána v původně plánované době, musela by být služba přesčas nařízena před jejím počátkem, neboť jinak by nebylo možno rozkaz s využitím žalobce splnit. Policejní akci realizovanou v souvislosti s fotbalovým utkáním soud, stejně jako ve shora popsáných případech, považuje za mimořádnou událost odůvodňující nařízení služby přesčas. Jestliže byla v daném případě pro účely bezpečnostní akce využita základní doba služby žalobce a pouze pro řádné dokončení akce byla i s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci nařízena služba přesčas, jednalo se o výjimečné nařízení služby přesčas v důležitém zájmu služby.

44. Dne 28. 2. 2015 vykonal žalobce směnu od 10.00 do 18.00 a následně i nařízenou službu přesčas od 18.00 do 19.00. Služba přesčas byla žalobci nařízena z důvodu bezpečnostní akce konané v souvislosti s rizikovým fotbalovým zápasem. Dle plánu služeb byla žalobci původně plánována směna od 7.00 do 15.30, její výkon byl nicméně přesunut na dobu od 10.00 do 18.00, aby tak byla základní doba služby žalobce efektivně využita za účelem plnění úkolů v rámci bezpečnostního opatření vyhlášeného v předmětný den již od 11.00 hodin. Za situace, kdy dle plánu policejní akce začínal předmětný fotbalový zápas od 14.00 hodin, nejeví se soudu původní předpoklad vedoucího příslušníka ohledně ukončení služby žalobce v 18.00 hodin nikterak nereálný, neboť ukončení fotbalového utkání lze předpokládat do dvou hodin od jeho počátku. Následně pak nepochybně záleží na momentální situaci. Pokud se v průběhu akce ukázalo, že bezpečnostní situace vyžaduje setrvání žalobce ve službě o hodinu déle, tedy až do 19.00 hodin, byla služba přesčas nařízena v důležitém zájmu služby, tedy v souladu se zákonem. Aktuální vývoj a průběh bezpečnostní akce totiž nebylo možno předem přesně předvídat, a bylo tak na uvážení vedoucího příslušníka, zda je třeba žalobci nařídit službu přesčas, či zda toho vzhledem k okolnostem není zapotřebí.
45. Dne 22. 10. 2015 byla žalobci nařízena služba přesčas od 4.30 do 6.00, na niž následně navazovala služba od 6.00 do 13.30 hodin a poté i placený přesčas po nařízené služební pohotovosti. Služba přesčas od 4.30 do 6.00 byla žalobci nařízena z důvodu bezpečnostního opatření vyhlášeného od 20. 10. 2015, 19.00 hodin, z důvodu rizikového fotbalového utkání Evropské ligy, které se konalo dne 22. 10. 2015 od 21.05 hodin. Služba přesčas byla žalobci nařízena v den utkání v brzkých ranních hodinách patrně proto, že řada fanoušků (především zahraničních fanoušků hostujícího týmu) se do Liberce a okolí mohla dostavit již s alespoň jednodenním předstihem. Za takové situace je pochopitelné, že výkonu služby žalobce bylo v brzkých ranních hodinách třeba za účelem udržení pořádku v dané lokalitě. Z toho, že po nařízené službě přesčas následovala základní doba služby žalobce a přesčas placený, je zřejmé, že vedoucí příslušník možnosti výkonu služby žalobce využil efektivně za účelem naplnění účelu bezpečnostního opatření. Jestliže aktuální bezpečnostní situace v den utkání, jejíž posouzení záviselo na žalobcových nadřízených, vyžadovala v brzkých ranních hodinách výkon služby žalobce, byla žalobci výjimečně nařízena služba přesčas na jednu a půl hodiny v důležitém zájmu služby.

Pokud má žalobce za to, že plán služeb vypracovaný na konci předcházejícího měsíce měl být po nařízení bezpečnostního opatření dne 20. 10. 2015 změněn, odkazuje soud na svou výše uvedenou argumentaci, z níž plyne, že takový postup nebylo možno po policii požadovat.

46. Dne 17. 3. 2016 konal žalobce směnu od 7.00 do 18.00 hodin, načež mu byla od 18.00 do 22.00 nařízena služba přesčas za účelem realizace bezpečnostního opatření vyhlášeného dne 14. 3. 2016 v souvislosti s konáním hokejového utkání play off extraligy ledního hokeje. Soudu je známo, že složení čtvrtfinálových dvojic hokejového play off vychází z tabulky základní části hokejové extraligy a výsledků zápasů předkola play off. Z tohoto důvodu jsou čtvrtfinálové dvojice každoročně složeny až v průběhu měsíce března. Pořadí v tabulce zároveň určuje, který z týmů začíná čtvrtfinále domácími zápasy. Z uvedeného plyne, že konání zápasu play off extraligy v Liberci dne 17. 3. 2016 nemohlo být známo s výrazným časovým předstihem, bezpečnostní situaci navíc bylo třeba vyhodnotit dle aktuálních poznatků. K operativní změně rozvržení doby služby nedošlo, když výkonu předem naplánované základní služby žalobce od 7.00 bylo patrně nadále zapotřebí, konání hokejového zápasu od 18.00 hodin pak bylo mimořádnou událostí, v souvislosti s níž byla žalobci výjimečně v důležitém zájmu služby nařízena služba přesčas. Jednalo se ostatně o jediný namítaný případ neplacené služby přesčas v r. 2016. Samotné vyhlášení bezpečnostního opatření soud, stejně jako v předchozích případech, nepovažuje za důvod pro změnu zafixovaného plánu služeb.
47. Po posouzení jednotlivých namítaných případů nařízení služby přesčas dospěl soud k závěru, že pouze ve dnech 2. až 3. 8. 2014 nebyla služba přesčas žalobci nařízena za splnění podmínky výjimečnosti a důležitého zájmu služby. V ostatních přezkoumávaných případech byla služba přesčas nařízena v souladu se zákonem. Obecně uplatněnými námitkami týkajícími se praxe policie při nařizování služby přesčas, které žalobce nevztahuje ke konkrétním přesčasovým hodinám, o nichž bylo žalovaným rozhodnuto, se soud blíže nezabývá, neboť toho pro posouzení předmětu řízení není třeba.
48. Nad rámec žalobních bodů směřujících vůči jednotlivým případům nařízení služby přesčas žalobce žalovanému vytýkal neúčinné uplatnění námítky promlčení v odvolacím řízení. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 95/2017-25, na nějž poukazoval žalobce, uvádí, že „v rozsudku ze dne 27. 5. 2015 č. j. 2 As 4/2015 - 26, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]romlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (...). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat.“ K účinnosti námítky promlčení je tedy nezbytné, aby se o ní subjekt, vůči kterému je uplatňována, dozvěděl. V nyní rozebírané věci stěžovatel námítku promlčení poprvé vznesl až v druhém rozhodnutí o odvolání, aniž by žalobci předem umožnil se s touto námitkou seznámit, a případně na ni reagovat. Uvedeným postupem nebyla námítka

promlčení vůči žalobci řádně uplatněna, a nelze ji tudíž považovat za účinnou.“

49. Krajský soud se ztotožňuje s názorem Nejvyššího správního soudu, že námitku promlčení je třeba, a to i v případě promlčení práva dle zákona o služebním poměru, vůči věřiteli (zde žalobci) řádně uplatnit, tedy promlčení se dovolat. K tomu bezpochyby nepostačuje uvést v rozhodnutí o uplatněném nároku žalobce, že právo je (zčásti) promlčeno, nýbrž je třeba námitku promlčení vůči žalobci výslovně vznést. V daném případě tedy služební funkcionář rozhodující v prvním stupni nepostupoval správně, když promlčení vůči žalobci výslovně nenamítl, ale zkonstatoval jej teprve v odůvodnění jeho rozhodnutí ve věci. Žalovaný naproti tomu zmíněné pochybení zaregistroval a přípisem ze dne 5. 9. 2017 vůči žalobci námitku promlčení vznesl. Žalobce měl možnost na tuto námitku reagovat, což učinil podáním ze dne 11. 9. 2017, kde ve shodě s následně podanou žalobou označil uplatněnou námitku za neúčinnou.
50. Z citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, jehož závěrů se žalobce dovolává, neplyne, že by námitka promlčení nesměla být vznesena v průběhu odvolacího řízení, ani to, že by snad byl služební funkcionář povinen vydat samostatné rozhodnutí o tom, že námitku promlčení uplatňuje. Ze soukromoprávní povahy institutu promlčení, na niž Nejvyšší správní soud poukázal, plyne, že námitku promlčení bylo třeba výslovně uplatnit tak, aby se o ní žalobce dozvěděl, což se v daném případě stalo. Promlčení práva pak nebrání skutečnost, že námitku uplatnil služební funkcionář v odvolacím řízení. I to je totiž svou povahou řízením nalézacím, v němž se rozhodovalo o uplatněném právu žalobce. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a rozhodnutí žalovaného přitom tvoří jeden celek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009 - 48, publikovaný pod č. 2646/2012 Sb. NSS). Žalovaný tedy pouze původně nesprávný postup v prvostupňovém řízení napravil a sám, pokud jde o částečné promlčení, napadené rozhodnutí změnil, jak mu to umožňuje § 190 odst. 8 zákona o služebním poměru. Námitka neúčinnosti uplatněné námitky promlčení proto není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

51. Na základě výše uvedeného soud uzavírá, že shledal žalobu důvodnou v rozsahu námitky nezákonnosti nařízení služby přesčas ve dnech 2. až 3. 8. 2014 od 22.00 do 9.00 hodin. Vzhledem k tomu, že žaloba je částečně důvodná, zrušil soud postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení, a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s, když účastníci po výzvě soudu nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým postupem.
52. V dalším řízení je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. Bude tedy vycházet ze závěru, že služba přesčas vykonaná žalobcem od 2. 8. 2014, 22.00 hodin, do 3. 8. 2014, 9.00 hodin, byla žalobci nařízena v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

53. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byl žalobce úspěšný, proto mu soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
54. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč, odměnou právního zástupce za 3 úkony právní služby v celkové výši 9 300 Kč [3 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], náhradou hotových výdajů ve výši 900 Kč (3 x 300 Kč za 3 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu) a 21 % DPH z odměny a náhrad advokáta ve výši 2 142 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 8. října 2018

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu

